

Hädaolukorra „Raskete tagajärgedega õnnetus maanteel“ lahendamise plaan

1. Sissejuhatus

Hädaolukorra „Raskete tagajärgedega õnnetus maanteel“ lahendamise plaan kirjeldab riigi- ja kohalikul maanteel toimunud raskete tagajärgedega õnnetuse hädaolukorra lahendamise korraldust.

2. Raskete tagajärgedega õnnetus maanteel

Raskete tagajärgedega õnnetus maanteel (edaspidi *maanteeõnnetus*) on hädaolukord, mis ohustab paljude inimeste elu või tervist või põhjustab olulise keskkonnakahju (kui õnnetusse satub ohtlikke veoseid vedav sõiduk) või tõsiseid ja ulatuslikke häireid elutähtsa teenuse toimepidevuses (muu hulgas häired statsionaarse eriarstiabi, kiirabi või päästetöö toimimises).

3. Hädaolukorra lahendamise juhtimise eesmärgid

Hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus juhindub hädaolukorra lahendamise korraldamisel järgmistest eesmärkidest:

- 3.1. tõrjuda ja kõrvaldada maanteeõnnetusest tingitud oht inimeste elule, tervisele ja varale ning keskkonnale;
- 3.2. planeerida hädaolukorra lahendamine, lahendada hädaolukord ja taastada võimalikult kiiresti hädaolukorraeelne olukord;
- 3.3. tagada avalikkuse teavitamine hädaolukorra lahendamisest.

4. Hädaolukorra lahendamise korraldus

- 4.1. Maanteeõnnetuse korral juhib hädaolukorra lahendamist Päästeamet. Päästeametil on õigus kaasata hädaolukorra lahendamisse asutusi ja isikuid, arvestades nende asutuste ja isikute pädevust ning volitusi.
- 4.2. Kui maanteeõnnetuse tagajärjel on tekkinud reostus, loeb Päästeamet pärast inimese elu, tervist ja vara ning keskkonda vahetult ohustava olukorra lahendamist päästetöö lõpetatuks, teavitab Siseministeeriumi, Maanteeametit, Keskkonnainspektsiooni ja Keskkonnaametit ning annab vajaduse korral sündmuskoha üle Keskkonnaametile keskkonna reostuseelse seisundi taastamise korraldamiseks. Kui maanteeõnnetus toimus kohalikul maanteel, teavitab Päästeamet päästetöö lõpetamisest kohaliku omavalitsuse üksust.
- 4.3. Keskkonnaametil on õigus kaasata keskkonna reostuseelse seisundi taastamise, sealhulgas reostuse lõplikusse likvideerimisse ja järelkorjesse, teisi asutusi ja isikuid, arvestades nende asutuste ja isikute pädevust ning volitusi. Taastamistegevuse alustamise ja lõpetamise otsustab Keskkonnaamet lähtuvalt kujunenud olukorrast, teavitades oma otsusest Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnainspektsiooni ja Päästeametit.
- 4.4. Hädaolukorra lahendamise juhtimise üleandmisel ja vastuvõtmisel teavitatakse sellest sidevahendi teel kõiki hädaolukorra lahendamise seotud asutusi ja isikuid.

5. Hädaolukorra lahendamise juhtimisstruktuur

- 5.1. Hädaolukorra lahendamise juhtimiseks ning asutuste ja isikute koostöö paremaks tagamiseks moodustab Päästeamet olenevalt hädaolukorra olemasolevate või võimalike tagajärgede ulatusest:
  - 5.1.1. juhtimisgrupi või sündmuskoha staabi;
  - 5.1.2. päästkeskuse tegevuspiirkonna ulatuses regionaalse staabi;
  - 5.1.3. üleriigilise staabi.
- 5.2. Päästeameti staapide töö korraldamisel võetakse aluseks Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. aasta määrus nr 5 „Päästesündmusel osalevate riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning isikute koostöö kord“ ning Päästeameti peadirektori kehtestatud asjassepuutuvad korrad ja juhendid.

6. Hädaolukorra lahendamisel osalevate asutuste ja isikute ülesanded

- 6.1. Päästeamet:
  - 6.1.1. juhib hädaolukorra lahendamist ja teeb päästetööd;
  - 6.1.2. määrab keelu-, ohu-, turva- ja hoiatusala;
  - 6.1.3. moodustab hädaolukorra lahendamise juhtimisstruktuuri ning otsustab teiste asutuste ja isikute kaasamise;
  - 6.1.4. määrab hädaolukorra lahendamise juhtimisstruktuuri töökorralduse ning tagab juhtimisstruktuuri toimimise, sealhulgas selleks vajalikud sideskeemid ja -vahendid;
  - 6.1.5. koordineerib hädaolukorra lahendamisel osalevate või hädaolukorra lahendamisega seotud asutuste ja isikute tegevusi;
  - 6.1.6. koordineerib hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside kaasamist ja kasutamist, sealhulgas tagab logistilise toe sündmuskohal (toitlustus, sanitaartingimused, hügieen, muu vajalik);
  - 6.1.7. kogub ja analüüsib hädaolukorra lahendamiseks vajalikku teavet;
  - 6.1.8. jälgib ja analüüsib hädaolukorra lahendamisega seotud sündmusi;
  - 6.1.9. hindab koostöös teiste asutuste ja juriidiliste isikutega hädaolukorra mõjusid elutähtsatele teenustele;
  - 6.1.10. korraldab hädaolukorra lahendamisel osalevate või hädaolukorra lahendamisega seotud asutuste ja isikute teabevahetust;
  - 6.1.11. korraldab koostööd välisriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega hädaolukorra lahendamisega seotud küsimustes;
  - 6.1.12. korraldab koostööd kohaliku omavalitsuse üksustega hädaolukorra lahendamisel;
  - 6.1.13. nõustab kohaliku omavalitsuse üksusi hädaolukorra lahendamisega seotud küsimustes;
  - 6.1.14. korraldab elanikkonna evakueerimist;
  - 6.1.15. annab käitumisjuhiseid ja teavitab avalikkust hädaolukorra lahendamisest;
  - 6.1.16. juhindub hädaolukorra lahendamisel, sealhulgas hädaolukorra lahendamise juhtimisel lisaks käesolevas dokumendis kirjeldatud tegevustele Päästeameti peadirektori kehtestatud asjassepuutuvatest kordadest ja juhenditest.

6.2. Politsei- ja Piirivalveamet:

- 6.2.1. ennetab, selgitab välja ja tõrjub avalikku korda ähvardava ohu ning kõrvaldab avaliku korra rikkumise;
- 6.2.2. korraldab hädaolukorrast mõjutatud inimeste üle arvestuse pidamist;
- 6.2.3. reguleerib liiklust;
- 6.2.4. kaitseb sündmuskohal inimeste vara;
- 6.2.5. osaleb hoiatusalal inimeste teavitamise, hoiatamise ning evakueerimise läbiviimisel;
- 6.2.6. tagab hädaolukorras mittekannatanute ja evakueeritute kogunemispunkti ning hukkunute ja varade kogumispunkti tegevuse;
- 6.2.7. korraldab haiglasse toimetatud kannatanute ja hukkunute sõidukite äraviimise sündmuskohalt ning nende autode säilimise;
- 6.2.8. korraldab hukkunute tuvastamise ning äraviimise sündmuskohalt;
- 6.2.9. tagab võimaluse korral õhusõiduki kannatanute transpordiks haiglasse;
- 6.2.10. tagab sündmuskoha juurdesõidutee, kontrollpunkti, tehnika kogumispunkti, väljasõidutee, transpordivahetuspunkti ja õhusõiduki maandumispunkti tegevuse;
- 6.2.11. osaleb juhtimisgrupi ja staabi töös;
- 6.2.12. juhindub hädaolukorra lahendamisel, sealhulgas hädaolukorra lahendamise juhtimisel lisaks käesolevas dokumendis kirjeldatud tegevustele Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori kehtestatud asjassepuutuvatest kordadest ja juhenditest.

6.3. Häirekeskus:

- 6.3.1. võtab vastu hädaabiteate ning kogub hädaabiteate edastajalt esmase informatsiooni sündmuse ja selle ulatuse, abivajajate arvu ja nende tervises seisundi ning sündmuse asukoha kohta, seda täiendatakse hädaabiteate menetlemisel lisanduva teabega;
- 6.3.2. töötleb esmase informatsiooni alusel hädaabiteadet ning annab hädaabiteatele ohuhinnangu;
- 6.3.3. annab sündmuskohale saadetavale päästemeeskonnale või kiirabi brigadile väljasõidukorralduse päästetööks, demineerimistööks või kiirabi teenuse osutamiseks ning edastab teate Politsei- ja Piirivalveametile edasiseks hädaabiteate menetlemiseks;
- 6.3.4. vahendab reaajas maanteeõnnetuse käigus saadud teabe asjassepuutuvatele hädaolukorra lahendamises osalevatele asutustele ja isikutele ning edastab saadud teabe päästetöö juhi korraldusel saadud informatsiooni päästetöö juhi tema määratud asutustele ja isikutele;
- 6.3.5. tagab Keskkonnainspektsiooni valvetele foni 1313 tõrgeteta toimepidevuse;
- 6.3.6. tagab päästeala infotelefone 1524 tõrgeteta toimepidevuse.

6.4. Terviseamet:

- 6.4.1. koordineerib hädaolukorra lahendamisel osalevate tervishoiuteenuse osutajate tegevust, sealhulgas kannatanute voogusid ja haiglate koormust, ning teeb vajaduse korral ettepanekud plaanilise arstiabi ajutiseks vähendamiseks või peatamiseks;
- 6.4.2. koordineerib hädaolukorra lahendamiseks vajalike tervishoiuressursside kaasamist, eelkõige tervishoiuteenuse osutajate tegevusvaru ja vajaduse korral riigi tegevusvaru kasutuselevõttu, ning teeb ettepaneku Sotsiaalministeeriumile rahvusvahelise abi taotlemiseks;
- 6.4.3. osaleb regionaalse ja üleriigilise staabi töös;

- 6.4.4. annab kiirabi osutamise halduslepingus sätestatud alustel ja korras kiirabibrigaadi pidajatele korraldusi, sealhulgas täiendavate kiirabibrigaadide komplekteerimiseks;
  - 6.4.5. juhindub hädaolukorra lahendamisel, sealhulgas hädaolukorra lahendamise juhtimisel, lisaks käesolevas dokumendis kirjeldatud tegevustele Terviseameti peadirektori kehtestatud asjassepuutuvatest kordadest ja juhenditest.
- 6.5. Kiirabibrigaadi pidaja:
- 6.5.1. tagab sündmuskohal kiirabiteenuse osutamise kannatanutele ning hädaolukorra lahendamises osalejatele;
  - 6.5.2. osaleb vajaduse korral juhtimisgrupi ja staabi töös;
  - 6.5.3. tagab kannatanute ravipunkti tegevuse;
  - 6.5.4. tagab kannatanute toimetamise haiglasse;
  - 6.5.5. komplekteerib omal algatusel või Terviseameti korraldusel täiendavaid kiirabibrigaade vastavalt kiirabi osutamise halduslepingule.
- 6.6. Kui maanteeõnnetus toimub riigimaanteel, täidab Maanteeamet järgmisi ülesandeid:
- 6.6.1. korraldab hooldeettevõtja kaudu hädaolukorra piirkonnas liiklust ümbersuunavate liikluskorraldusvahendite paigaldamise ja ümbersõidutee hoolduse;
  - 6.6.2. teavitab Maanteeinfokeskuse kaudu üleriigilise levikuga raadio teel liikluskorralduse muudatusest ja selle kehtivusajast;
  - 6.6.3. tagab ümbersõidu kaudu elutähtsa teenuse – riigi põhi- ja tugimaanteede hoiu toimimine – toimepidevuse;
  - 6.6.4. taastab tee nõutava seisukorra pärast õnnetust;
  - 6.6.5. osaleb vajaduse korral juhtimisgrupi ja staabi töös;
  - 6.6.6. juhindub hädaolukorra lahendamisel, sealhulgas hädaolukorra lahendamise juhtimisel, lisaks käesolevas dokumendis kirjeldatud tegevustele Maanteeameti peadirektori kehtestatud teede seisukorda ja liikluskorraldust käsitlevatest juhenditest ja juhistest.
- 6.7. Keskkonnaamet:
- 6.7.1. juhib käesoleva dokumendi punktis 4.3 sätestatud juhul hädaolukorra lahendamist;
  - 6.7.2. korraldab eluslooduse päästmist;
  - 6.7.3. nõustab oma pädevuse piires sündmuskohal Päästeametit hädaolukorra lahendamisel;
  - 6.7.4. korraldab keskkonnakahju vältimise ja heastamise meetmete rakendamise, sealhulgas keskkonna taastamise keskkonnavastutuse seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses;
  - 6.7.5. korraldab reostuse likvideerimise käigus tekkinud jäätmete, sealhulgas vee-õlisegune, pinnasesegune, absorbendisegune või loomne jääde, üleandmise jäätmekäitlejale;
  - 6.7.6. omab ülevaadet hädaolukorra lahendamisel kasutatavatest enda ning teiste asutuste ja isikute eluslooduse päästmise ning jäätmekäitluse ressursidest;
  - 6.7.7. arvutab ja määrab saastetasud;
  - 6.7.8. osaleb vajaduse korral juhtimisgrupi ja staabi töös;

- 6.7.9. juhindub hädaolukorra lahendamisel, sealhulgas hädaolukorra lahendamise juhtimisel, lisaks käesolevas dokumendis kirjeldatud tegevustele Keskkonnameti peadirektori kehtestatud asjassepuutuvatest kordadest ja juhenditest.
- 6.8. Keskkonnainspeksioon:
- 6.8.1. nõustab oma pädevuse piires sündmuskohal Päästeametit hädaolukorra lahendamise asjus;
- 6.8.2. vastutab reostaja avastamise ja vastutusele võtmise ning looduskeskkonnale tekitatud kahju hindamise eest;
- 6.8.3. tellib vajalikud analüüsid reostuse allika väljaselgitamiseks;
- 6.8.4. selgitab välja reostuse põhjused ja ulatuse;
- 6.8.5. kaasab vajaduse korral asjaga seotud asutusi ja isikuid reostuse olemuse ja mõju väljaselgitamiseks;
- 6.8.6. korraldab Keskkonnainspeksiooni valvetelefoni 1313 tööd, valvetelefon täidab riigi keskkonnaasutustes operatiivtelefoni rolli;
- 6.8.7. osaleb vajaduse korral juhtimisgrupi ja staabi töös;
- 6.8.8. juhindub hädaolukorra lahendamisel, sealhulgas hädaolukorra lahendamise juhtimisel, lisaks käesolevas dokumendis kirjeldatud tegevustele Keskkonnainspeksiooni peadirektori kehtestatud asjassepuutuvatest kordadest ja juhenditest.
- 6.9. Kohaliku omavalitsuse üksus:
- 6.9.1. taastab piirkonna kohalike maanteed nõutava seisukorra pärast õnnetust, kui Päästeamet on päästetöö lõpetanud;
- 6.9.2. tagab elutähtsa teenuse toimepidevuse;
- 6.9.3. abistab Päästeametit hädaolukorra lahendamisel, sealhulgas nõustab Päästeametit kohalike olude osas, ning osaleb vajaduse korral juhtimisgrupi ja staabi töös;
- 6.9.4. osaleb evakueerimise läbiviimisel, sealhulgas korraldab koostöös Päästeametiga evakueeritute transpordi ja paigutamise, olmetingimused ja toitlustamise;
- 6.9.5. koondab ja annab vajaduse korral regulaarselt Päästeametile teavet oma haldusterritooriumil hädaolukorra seaduse § 34 lõikes 9 sätestatud elutähtsate teenuste häirete kohta.
- 6.10. Elutähtsa teenuse osutajad rakendavad meetmeid teenuse osalise või täieliku katkestuse tagajärgede leevendamiseks ning teenuse osutamise osalise või täieliku katkestuse korral elutähtsa teenuse toimepidevuse taastamiseks, juhindudes vajaduse korral Päästeameti seatud prioriteetidest teenuse toimepidevuse taastamisel.
- 6.11. Teistes õigusaktides sätestatud asutuste ja isikute pädevused, volitused ja ülesanded kehtivad ka hädaolukorra lahendamisel.

7. Kaitseväe või Kaitseliidu kaasamine hädaolukorra lahendamisse

Päästeamet kaasab vajaduse korral Kaitseväe või Kaitseliidu hädaolukorra lahendamise hädaolukorra seaduses ja Vabariigi Valitsuse 26. novembri 2009. a määruses nr 177

„Päästetööde ja eriolukorra tööde tegemisel Kaitseväge ja Kaitsealiidu kasutamise kord“ sätestatud korras.

8. Hädaolukorra lahendamisel osalevate asutuste ja isikute teabevahetus

- 8.1. Päästeamet teavitab hädaolukorrast Siseministeeriumi teabeseiresakonda.
- 8.2. Päästeamet korraldab hädaolukorra lahendamisel teabevahetust hädaolukorra lahendamise juhtimisstruktuuris ning vastavalt Päästeameti peadirektori kinnitatud kordadele ja juhenditele.
- 8.3. Elutähtsa teenuse osutaja teavitab elutähtsa teenuse osalisest või täielikust katkemisest Päästeametit ja elutähtsat teenust korraldavat asutust.

9. Avalikkuse teavitamine

- 9.1. Avalikkuse teavitamist raskete tagajärgedega maanteeõnnetusest juhib hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus, kaasates vajaduse korral teavitusgruppi koostööpartnerite avalike suhete esindajad.
- 9.2. Hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus koostab koostöös hädaolukorra lahendamise kaasatud asutustega avalikkuse teavitamise korraldamise teavituskava, mille koostamist nõustab Riigikantselei. Teavituskava kinnitab hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus.

10. Rahvusvaheline koostöö hädaolukorra lahendamisel

- 10.1. Hädaolukorra lahendamiseks vajaliku rahvusvahelise abi kaasamise õigus on Vabariigi Valitsusel.
- 10.2. Hädaolukorra lahendamiseks vajalikku rahvusvahelist abi võib taotleda ka hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus, kui selline võimalus on sätestatud välislepingus.
- 10.3. Rahvusvahelise abi taotlus esitatakse kas otse välisriigi asutusele, välisriigile või rahvusvahelisele organisatsioonile.
- 10.4. Maanteeõnnetuse toimumisel korraldab rahvusvahelist koostööd välisriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus, teavitades rahvusvahelisest koostööst Välisministeeriumi telefonil +372 637 7577 või e-kirja teel aadressil teavitus@mfa.ee.

11. Evakueerimine

Evakueerimise otsustab Päästeamet, kes võib inimeste elu ja tervise kaitseks evakueerimist soovitada või kehtestada viibimiskeelu kohas, kus hädaolukorda lahendatakse. Evakueerimisel osalevad Politsei- ja Piirivalveamet, kohaliku omavalitsuse üksus ning vajaduse korral teised asutused ja isikud.

12. Kulude hüvitamine

- 12.1. Esmase kulude katteallikana nähakse ette hädaolukorra lahendamisel osalevate asutuste eelarvelised vahendid.
- 12.2. Hädaolukorras osutatud tervishoiuteenuste, sealhulgas vältimatu abi eest tasutakse ravikindlustuse seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 6 lõigetes 3 ja 4 sätestatud alustel ja korras.

12.3. Vahendite mittepiisavusel esitatakse taotlus kulude katmiseks Vabariigi Valitsuse reservist vastavalt Vabariigi Valitsuse reservist raha eraldamise ja selle kasutamise korrale.